

др Воја Марјановић

ПОЕТИКА

КЊИЖЕВНОСТИ
ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

Београд

САДРЖАЈ

<i>Предговор</i>	7
------------------------	---

Први део

<i>Књижевности за децу и младе као саставни део опште књижевне уметности</i>	13
<i>Књижевноисторијски развој</i>	17
<i>Аутономности и особености</i>	26
<i>Именовање – термилошке одреднице</i> ...	30
<i>Естетички, етички и педагошки значај</i> ...	33
<i>О рецепцији</i>	37
<i>Први књижевни списови и часописи</i>	45
<i>О књижевној критци и методама истраживања</i>	53

Други део

<i>О поезији и њеним елементима у оквиру књижевности за децу и младе</i>	69
<i>Фантастика и чудесно</i>	70
<i>Игра као саставни део живота</i>	76
<i>Нонсенс и парадокс</i>	81
<i>Хумор и његови видови</i>	85
<i>Хедонизам и животни оптимизам</i>	90
<i>Књижевни родови и врсте</i>	94
<i>Дечја или наивна песма</i>	95
<i>Приповедачка проза – видови</i>	103
<i>Дечји роман и роман за младе</i>	108

<i>Драмски и сценски облици</i>	114
<i>О сликовници и сџрипу</i>	121
<i>Теме и мотиви</i>	125
<i>Ликови и јунаци</i>	130
<i>Језик, стил и композиција</i>	134
<i>Масовни медији и књига за младе</i>	141
<i>Кич и дечја књижевност</i>	147
<i>Белешке и напомене</i>	155
<i>Литература</i>	163
<i>Белешка о аутору</i>	167

ОВА КЊИГА, *ПОЕТИКА КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ*, ПРЕДСТАВЉА ТЕОРИЈУ ИЛИ СУШТИНУ – ПОГЛЕД (ДАКЛЕ ПЕСНИЧКО УМЕЋЕ ИЛИ ВЕШТИНУ) НАУКЕ О КЊИЖЕВНОСТИ, КОЈА СЕ БАВИ ЈЕДНИМ ЊЕНИМ СЕГМЕНТОМ, ТАЧНИЈЕ ЖАНРОМ ЛИТЕРАТУРЕ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ.

НАСТАЛА ТОКОМ И ПОСЛЕ МОГ ЧЕТРДЕСЕТОГОДИШЊЕГ БАВЉЕЊА КЊИЖЕВНОШЋУ УПУЋЕНОЈ НАЈБРОЈНИЈОЈ И НАЈВИТАЛНИЈОЈ ЧИТАЛАЧКОЈ ПОПУЛАЦИЈИ, ОНА ТЕЖИ ДА ПРОНИКНЕ И ОБЈАСНИ САДРЖАЈНЕ И ФОРМАЛНЕ ОСОБЕНОСТИ НЕКИХ СУШТИНСКИХ ПИТАЊА (ОД ИМЕНА, ПРЕКО ФЕНОМЕНА ИГРЕ, ФАНТАСТИКЕ, КЊИЖЕВНИХ РОДОВА И ВРСТА – ДО УЛОГЕ МЕДИЈА И ПОЈАВЕ КИЧА), КОЈЕ СУ АУТОРИ-ПИСЦИ ОСТВАРИЛИ У СВОЈИМ КЊИГАМА И ТАКО, САДА, ОМОГУЋИЛИ ПРОУЧАВАОЦИМА ДА ИХ АНАЛИЗИРАЈУ И СХВАТЕ КАО СТУБОВЕ НАУЧНИХ И УМЕТНИЧКИХ КРЕАЦИЈА.

О ТЕОРИЈИ ИЛИ ПОЕТИЦИ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ КОД НАС СУ ДО ДАНАС У СВОЈИМ КЊИГАМА, НА СВОЈ НАЧИН, ПИСАЛИ РАДЕ ПРЕЛЕВИЋ (*ПОЕТИКА ДЕЧЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ*, ПРВА КЊИЖЕВНА КОМУНА, МОСТАР, 1970) И ТИХОМИР ПЕТРОВИЋ (*КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ – ТЕОРИЈА*, УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ, СОМБОР, 2007).

МОЈА ПОЕТИКА КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ, ЧИНИ МИ СЕ, ДА ЈЕ ПОМАЛО ОСОБЕНА ПО ЗАХВАТУ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И САВРЕМЕНОГ ТУМАЧЕЊА НЕКИХ ПИТАЊА И ВРЕДНОВАЊА КЊИГЕ ЗА МЛАДЕ. ОТУДА СЕ У ЊОЈ МОГУ ЗАПАЗИТИ И АУТЕНТИЧНИ ПАРАМЕТРИ.

Воја Марјановић

ПОЕТИКА КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ Воје Марјановића није само теоријски преглед и тумачење овог књижевног жанра, некада схваћаног као „периферни, дидактични па и минорни” – већ и тежња да се ова књижевна област тумачи шире. Дакле, да буде схваћена сериозно и научно валидно, којој треба приступити како књижевноисторијски, иако и књижевнотеоријски и то на мултидисциплинаран начин.

Марјановић тражи овај књижевни сегмент оштре лијературе као равноправну књижевну област, па јој прилази тумачећи је од њеног терминолошког именовања, преко књижевноисторијског развоја, њене етичко-естетичке и педагошке функције – до елемената поезије (игра, хумор, фантастика, нонсенс, парадокс) па све до књижевних врста и родова, рецепције, а онда – медијске афирмације и понекад улива у воде кича.

Писана зналачки и професионално (јер се овај аутор лијературом за децу и младе бави као посвећеник већ четири деценије) користићи обимну лијературу како страну иако и нашу, ова студија као да даје целовити пресек не само српске теоријске мисли о лијератури за младе, већ и, до скоро југословенске па и шведске. Уз бројне написане књиге критика, есеја, студија, уџбеничке прилоге, антологијских избора и хрестоматија, аутор је „својом поезијском” исписао гојово „Нову историју књижевности за децу и младе” на нашим просторима, па му, гојово и није сигнал да се у овом тренутку лази овог, по нама, израженог научног посла...

На крају, ПОЕТИКА КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ Воје Марјановића представља кружан и значајан научни подухват у књижевно-теоријском тумачењу наше и ушће књижевности за младе.

Проф. др Радомир Живојић